

«Аяла» санаторлық бебекжайы КММ-сі

«Қарлығаш» ересек тобы

Тәжірибелік жұмыс

Такырыбы: 1. Өлшеуіш заттар.

2. Ауаның қасиеттері.
3. Ауасыз өмір жоқ.

Тәрбиеші: Джулдасбекова Л.П.

2024-2025 оқу жылы

Тақырып: Эксперимент "Ауаның қасиеттері"

Мақсаты: Балалардың эксперимент процесіндегі ауаның ролі туралы түсініктерін бекіту; танымдық іс-әрекетті дамыту, ауа туралы білімдерін кеңейту. Ауаның адам өмірінде маңыздылығы туралы түсінікті кеңейту. Эксперимент жүргізу кезіндегі балалардың қауіпсіздік ережесін сақтаудың қадагалау. Өзін қоршаган органды тани білу. Өз бетінше, оз ойын жеткізуге, қортынды шыгаруга дағыландыру. Өлі табиғат туралы білімін кеңейтіп, тереңдешу.

Әдіс-тәсілдері: (тәжірибе- ойын, ойын-эксперимент, дидактикалық ойын)

Құрал-жабдықтар: су, ас сода, лимон кислота,шар, целофан қалта, карандаштар,банка,түтікшелер,шарлар, бөтелке, салфетка.

Үйымдастырылған оқу қызметінің барысы:

- Балалар, бүгін тобымызга таңертен пошташы сәлемдеме алғып келіпті. Сәлемдемені біздің досымыз -Самал жер жіберіпті. Не бар екенін көрейік.
«Шардың ішінде не жасырынғанын табындар. Оның ішінде не болуы мүмкін?»
Балалар үрленген шарды айналдырып қарай бастайды. Олар өз пікірлерін айтады
- Шардың байланған жібін шешіп, ішіндегі ауаны жайлап шығара бастайды.
- Меніңше шардың ішінде бір нэрсе бар сияқты. Өйткені оның жібін шешкенде ,дыбыс естілгендей болды. Шарды босатқандағы ысылдаған дыбысты тыңдайды.
- Шардың ішін босатқанда , одан ауа шықты.

Ауа тағы қай жерлерде жасырынып жатуы мүмкін ? Біз де өзімізді ғалым деп сезініп, тәжірибе жасап көрейік.
-Біз мұрнымызбен не істейміз?
-Біз немен демаламыз?
-Яғни мұрын арқылы ауа біздің өкпемізге өтеді. Тынысты шығарғанда ауа қайтадан ауыз немесе мұрын арқылы сыртқа шыгарылады. Кәне бәріміз тексеріп көрейікші.

1- Ойын тәжірибе:

Бөтелкеге су құйып, ішіне лимон қышқылын салып,шарға ас содасын қосып бөтелкеге кигіземіз. Су,лимон қышқылы, ас содасы барлығы бірігіп ауа негізінде шарды үрлейді. Осылайша 2-3 рет жасаймыз.

2- ойын тәжірибе:

целофан қалтаны ішіне су құйып, ауызын жабамыз. Түрлі-түсті қаламдарды целофан пакеттің бір бетінен екінші бетіне тығамыз, ал қаламды алған кезде су аға бастайды. Осылайша 2-3 рет қайталаймыз.

Сергіту сәті:

Далада ағаштар есті.

Табиғатта жақсы өсіңіз! (созу- қолды екі жаққа)

Әр адам қартаяды,

Аспанға, күнге қарай созылады. (қолды созу, қолды жоғары көтеру, саусақтарда тұру)

Міне, көнілді жел соқты,

Бұтақтар бірден сорылды, (балалар қолдарын бұлғап)

Тіпті қалың діндер

Жерге еңкейіп. (алға иілу)

Оңға-солға, артқа-алға –

Ағаштарды жел осылай қысады. (оңға-солға, алға-артқа еңкею)

Ол оларды айналдырады, айналдырады.

Бірақ демалыс қашан болады? (денесің айналуы)

Жел басылды. Ай котерілді.

Тыныштық орнады.

3- Ойын тәжірибе:

Бір үлкен ыдыска су құямыз, екі кіші банкага ақ қағаз саламыз және сол қағаздың бетінде банканы жүргіземіз. Осылайша 2-3 рет қайталай береміз.

4-ойын тәжірибе:

Бөтелkenі екі жағынан тесеміз, ішіне тұтікшелер салып қоямыз, бөтелkenің жогарысына шарды үрлеп қоямыз, тұтікшелерді алған кезде су аға бастайды.

Тәрбиеші: Балалар, сендермен немен тыныстаймыз?

Балалар: Ауамен, оттегімен.

Тәрбиеші: Ал ауа дегеніміз не? (Балалар: лас және таза.) Ал ауа үнемі таза бола ма?

Балалар: Жоқ.

Тәрбиеші: Таза ауаны қайдан кездестіруге болады?

Балалар: Орманда, теңізде, тауда.

Тәрбиеші: Ал лас ауаны қайдан кездестіруге болады?

Балалар: Машиналары көп ірі қалаларда, зауыттарда.

Тәрбиеші: Ал ол үшін не істеуге болады. Ауа қандай таза болар еді?

Б: Ағаштарды отырғызу керек

Тәрбиеші: Балалар айтыңыздаршы, біз ауаны ести аламыз ба, оны қашан ести аламыз?

Балалар: Жел сокқанда естіміз.

Ойын. "Жел".

Абайланыз, жел

Қақпадан шықты

Терезені қағып жіберді

Тебеден жүгіріп өтті

Біраз ойнадым

Кұстардың шие бұтақтарымен,

Бір нәрсе үшін жылады

Таныс торғайлар

Және, куанышпен түзету

Жас қанаттар

Бір жерге ұшып кетті

Шаңмен айдау кезінде.

Корытынды:

Сонымен, біз бүгін көптеген тәжірибелер жасадық. Сізге қандай тәжірибе ең қызықты болды? Сіз нені жаңадан үйрендіңіз? Сіз не үйрендіңіз? Ауа қай жерде зерттелді? Ал енді, балалар, менің жас көмекшілерім, мен сендерге шарлар сыйлагым келеді, шарларды ауамен үрлеп ойнандар. Рахмет, жарайсындар!

